

Guia docent

2059826 - EVG – Ètica, valors i gènere

Última modificació: 18/09/2024

Unitat responsable:	Universitat Politècnica de Catalunya		
Unitat que imparteix:	205 - ESEIAAT - Escola Superior d'Enginyeries Industrial i Aeroespacial i Audiovisual de Terrassa - UPC - Campus de Terrassa		
Titulació:	Diploma Sènior Universitari en Ciència, Tecnologia i Societat		
Curs: 2023 - 2024	Crèdits: 5.0	Idiomes: Català	

PROFESSORAT

Professorat responsable:	Marta Palacín (coordinadora)(marta.palacin@ub.edu)
Altres:	Rosa Garcia Hypàtia Pétriz

COMPETÈNCIES DE L'ASSIGNATURA

Desenvolupar la reflexió crítica sobre temes ètics.

Adquirir hàbits de lectura de textos.

Practicar el diàleg a l'aula.

OBJECTIUS DE L'ASSIGNATURA

A l'Atenes del segle V a.C., Sòcrates exhortava la gent a examinar la pròpia vida per saber si aquesta era realment digna de ser viscuda. Per fer això, Sòcrates va ser declarat culpable dels càrrecs d'ímpietat i de corrupció del jovent i fou condemnat a mort. Aquest fet és el tret de sortida d'una tradició ètica que arriba fins a nosaltres. El curs que proposem parteix d'aquesta voluntat socràtica de plantejar-nos preguntes sense reserves, tot establint un diàleg valent i profund amb els altres, amb la intenció d'ajudar-nos a aclarir, en la mesura del possible, la nostra situació actual en el món del segle XXI.

Amb aquest objectiu, el curs tindrà tres blocs ben diferenciats, tot i que vinculats: (1) en primer lloc, amb Rosa Garcia tindrem una introducció on ens ocuparem de qüestions d'economia feminista. (2) Seguidament, de la mà de Marta Palacín, s'oferirà una aproximació a la història de l'ètica des de la Grècia de Sòcrates fins a l'ètica contemporània, que inclourà una perspectiva de gènere amb algunes aportacions ètiques fetes per filòsofes des dels inicis grecs fins a l'actualitat. I, (3) finalment, farem un aprofundiment en la qüestió del gènere i de la diferència sexual de la mà d'Hypatia Pétriz.

PROGRAMA DE L'ASSIGNATURA

1. Introducció a l'assignatura i qüestions d'economia feminista (a càrrec de Rosa Garcia)

1.1. Economia feminista i història del pensament econòmic. Indicadors. Enquestes d'usos del temps (2 oct)

1.2. Desigualtats de gènere en el mercat de treball. Polítiques econòmiques amb perspectiva de gènere. Pressupostos amb perspectiva de gènere (9 oct)

2. Història de l'ètica: de Sòcrates a Braidotti (a càrrec de Marta Palacín)

- 1.1. "Dels cels a les ciutats": el naixement de l'ètica en Sòcrates (16 oct)
- 1.2. La primera sistematització de l'ètica: Aristòtil (23 oct)
- 1.3. Les escoles hel·lenístiques com a manera de viure: epicuris i estoics (30 oct)
- 1.4. Safo, Aspàsia, Hipàrquia i Hipàtia. Dones i reflexió ètica al món grec (6 nov)
- 1.5. Filòsofes medievals i renaixentistes. Les propostes d'Anna Comnè, Hildegarda de Bingen i Cristina de Pizan (13 nov)
- 1.6. L'ètica moderna: de l'arbre de Descartes a l'emotivisme de Hume (20 nov)
- 1.7. L'imperatiu categòric de Kant i l'utilitarisme de Mill (27 nov)
- 1.8. La crisi nietzscheana i els camins de l'ètica al segle XX (4 des)
- 1.9. Posthumanisme i subjectivitats nòmades de Rosi Braidotti (11 des)

3. Feminisme, gènere i diferència sexual (a càrrec d'Hypatia Pétriz)

- 3.1. El moviment sufragista i la qüestió dels drets humans. Dues figures de referència: Sojourner Truth i Mary Wollstonecraft (18 des)
- 3.2. Entre el cos i la llei: les pràctiques polítiques feministes autònomes dels anys '70. Carla Lonzi i l'autoconsciència (8 gen)
- 3.3. Entre ètica i política: la pregunta pel tu. Adriana Cavarero i Judith Butler, lectures de Hannah Arendt (15 gen)
- 3.4. Pensament *queer* i sobre les diferències. Teresa de Lauretis, Audre Lorde i Gloria Anzaldúa (22 gen)

SISTEMA DE QUALIFICACIÓ

Es consideren aprovats els alumnes que assisteixin al 80% de les classes (5 punts).

Per a la resta de qualificació es proposa un treball escrit de temàtica lliure relacionat amb el curs.

BIBLIOGRAFIA

- ALCOBERRO, Ramon. *Ètiques per a un món complex*
- ARENDT, Hannah. *La condició humana*
- ARISTÒTIL. *Ètica nicomaquea*
- CAMPS, Victòria. *Breve historia de la ética*
- DE MENAGE, Gilles. *Historia de las mujeres filósofas.*
- DE PIZAN, Cristina. *La ciutat de les dames.*
- EPICUR. *Carta a Meneceu*
- GALÍ, Alexandre. *El món moral*
- HUME, David. *Tractat de la naturalesa humana*
- JONAS, Hans. *El principi de responsabilitat*
- KANT, Immanuel. *Fonamentació de la metafísica dels costums*
- NIETZSCHE, Friedrich. *Més enllà del bé i del mal*
- PLATÓ. *Defensa de Sòcrates*
- RABASSÓ, Georgina. *L'univers vivent d'Hildegarda de Bingen. Perspectives filosòfiques.*
- SARA MIRAS, Núria. *Filòsofes de la contemporaneïtat*
- SÈNECA. *Lletres a Lucili*
- STUART MILL, John. *Sobre la felicitat*
- TAYLOR, Harriet. *L'emancipació de les dones*
- WEIL, Simone. *L'arrelament*
- WOLLSTONECRAFT, Mary. *Vindicació dels drets de la dona*
- NUSSBAUM, Martha. *La tradición cosmopolita. Un noble e imperfecto ideal*
- BIRULÉS, Fina. *ARENDT, Hannah. El món en joc*